

АКТ
лісопатологічного обстеження
з метою визначення та оцінки санітарного стану насаджень.

18 липня 2025 р.

с. Деснянське

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В., головним мікробіологом – начальником відділу лісової фітопатології ДСЛП «Харківлісозахист» Воробей А. Д., в. о. директора Мезинського НПП Сидоренком В. А., майстром з охорони природи Рихлівського ПНДВ Шилом І. А., начальником Хотинського ПНДВ Овчинником М. І. було проведено лісопатологічне обстеження насаджень Мезинського НПП Чернігівської області з метою визначення та оцінки санітарного стану насаджень.

Площа обстеження склала: **46,2 га.**

За результатами обстеження встановлено:

Рихлівське ПНДВ – 27,4 га

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2010						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м³/га
1	17	1	0,6	8АКБ1ОС1ВЛЧ	60	0,60	2	17	20	130
1	17	2	0,5	8АКБ1ОС1ВЛЧ	60	0,60	2	17	20	130
1	25	1	0,8	6АКБ2БП2ВЛЧ	50	0,70	1	15	17	140
5	19	1	0,7	9БП1АКБ	60	0,70	1	22	22	190
7	9	1	1,0	3Д32Я35АКБ+ВРБ+КЛГ+БП	30	0,70	4	10	10	45
9	14	1	1,4	6ЛПД2Я32БП+КЛГ+ОС	75	0,70	2	21	26	160
25	1	2	1,1	7АКБ1Д31С31ВЛЧ	65	0,60	2	15	22	10
26	16	3	1,4	5БР3АКБ1Д31БП	70	0,60	2	23	26	180
29	10	1	3,0	10Д3+КЛГ+ОС+БП	50	0,70	3	13	14	100
29	15	1	1,7	8Я31Д31КЛГ+ЛПД	55	0,60	1	22	22	200
43	11	1	1,7	8Д32АКБ	60	0,70	2	16	18	160
47	25	-	0,9	8АКБ1Д31КЛЯ	60	0,60	1	20	28	140
51	15	1	3,6	10ТЧ	35	0,60	1	20	26	250

В результаті проведення лісопатологічного обстеження вищевказаних ділянок, виявлено послаблення, відмирання та всихання дерев та їх груп внаслідок ураження комплексом інфекційних хвороб та пошкодження стовбуровими шкідниками та вітровалом, ступінь ураження насаджень – слабкий та середній. Серед виявлених інфекційних хвороб виявлено характерні ознаки ураження: несправжнім дубовим трутовиком, опеньком осіннім, халаровим некрозом, сірчано – жовтим трутовиком, звичайним трутовиком, лускатим трутовиком, інонотусом щетиноволосим, вертицильозним в'яненням, березовим трутовиком, несправжнім вільховим трутовиком, променистим трутовиком, бактеріальним раком водяноюю, несправжнім осиковим трутовиком, бактеріальним раком ясена, графіозом та печіночницею звичайною, про що свідчить наявність сухостою, дерев з некрозами, напливами, дуплами, плодові тіла на стовбурах, всихаючі та всохлі водяні пагони, скелетні гілки та верхівки дерев. При обстеженні встановлено пошкодження дерев дубовим заболонником, березовим заболонником, тополевым усачем, березовим рогохвістом, великим та строкатим ясеневими лубоїдами та червицею в'їдливою. Також під час обстеження виявлено, що окремі дерева мають ураження крони омелою білою. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі, уражені омелою білою понад 50 % крони, дерева з численними ознаками пошкодження

стовбурів низькими температурами (морозобоїни), що призводять до ураження дерев інфекційним хворобами та сприяють їх подальшому розповсюдженню.

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2010						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м ³ /га
6	3	2	1,6	8С32АКБ+ДЗ+ЯЛ	60	0,70	1	21	22	300
19	43	1	1,0	7С33БП+ОС+ВЛЧ	80	0,60	2	20	36	280
35	2	1	4,1	8С31ВЗГ1БП+ЛПШ+ДЗ	80	0,60	1А	28	30	240

В ході проведення лісопатологічного обстеження вищеперелічених насаджень виявлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційними хворобами коренева губка та соснова губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження та пошкодження слабкий та середній, характер всихання дифузний, груповий та куртинний. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії стану (старий та свіжий сухостій), відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у міжосередковому просторі (III – IV категорії стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (вершинний та шестизубий короїди, великий та малий соснові лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, несправжнього дубового трутовика, березової губки, березового трутовика, трутовика звичайного, несправжнього осикового трутовика та ознаками ураження раком сірянкою, бактеріальним раком водяною, вертицильозним в'яненням. В насадженнях присутні вивернуті з коренем дерева, дерева зі зламаними та дугоподібно зігнутими стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі.

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2010						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м ³ /га
6	26	1	2,3	6ЯЛ2ЛПД1КЛГ1ДЗ+БП+ОС	75	0,70	2	20	22	180

Під час проведення лісопатологічного обстеження даного насадження виявлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь пошкодження слабкий, характер всихання дифузний та груповий. Дерев у міжосередковому просторі (III – IV категорії стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками (короїд типограф). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, березового трутовика та ознаками ураження смоляним раком, несправжнім дубовим трутовиком, вертицильозним в'яненням, бактеріальним раком водяною. В насадженні присутні вивернуті з коренем дерева, дерева зі зламаними стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі.

Хотинське ПНДВ - 18,8 га

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2010						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м³/га
4	35	1	1,7	6ДЗ1ЯЗ1КЛГ1ЛПД1ОС+БП	75	0,70	3	20	24	180
8	1	1	1,8	8АКБ2ТЧ+ДЗ	55	0,60	2	17	21	80
36	1	-	1,8	6АКБ2ДЗ1БП1ДЗ	50	0,70	2	16	17	70
40	4	1	1,7	4ДЗ1БП2ОС1ЛПД1КЛГ1ЯЗ	70	0,60	2	22	25	190
47	3	1	3,0	5ДЗ4ЯЗЩ1ОС+КЛГ+БП	70	0,60	2	23	28	200

При проведенні лісопатологічного обстеження вищевказаних ділянок, виявлено послаблення, відмирання та всихання дерев та їх груп внаслідок ураження комплексом інфекційних хвороб та пошкодження стовбуровими шкідниками та вітровалом, ступінь ураження насаджень – слабкий та середній. Серед виявлених інфекційних хвороб виявлено характерні ознаки ураження: несправжнім дубовим трутовиком, опеньком осіннім, халаровим некрозом, сірчано – жовтим трутовиком, звичайним трутовиком, лускатим трутовиком, інонотусом щетиноволосим, вертицильозним в'яненням, березовим трутовиком, бактеріальним раком водяною, несправжнім осиковим трутовиком, бактеріальним раком ясена та печіночницею звичайною, про що свідчить наявність сухоостою, дерев з некрозами, напливами, дуплами, плодові тіла на стовбурах, всихаючі та всохлі водяні пагони, скелетні гілки та верхівки дерев. При обстеженні встановлено пошкодження дерев дубовим заболонником, березовим заболонником, тополевым усачем, березовим рогахвістом, великим та строкатим ясеневими лубоїдами та червицею в'їдливою. Також під час обстеження виявлено, що окремі дерева мають ураження крони омелою білою. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі, уражені омелою білою понад 50 % крони, дерева з численними ознаками пошкодження стовбурів низькими температурами (морозобоїни), що призводять до ураження дерев інфекційними хворобами та сприяють їх подальшому розповсюдженню.

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування 2010						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, м³/га
2	33	1	2,6	10СЗ+БП+ЯЛ	40	0,70	1	18	16	230
8	16	1	2,0	10СЗ+АКБ+КЛГ	75	0,50	1	25	25	240
10	10	1	1,8	7СЗ1ЯЛ1БП1	40	0,70	2	14	14	210
10	15	-	2,4	10СЗ	45	0,80	1	14	15	290

Під час проведення лісопатологічного обстеження вищеперелічених насаджень виявлено, що дерева та їх групи ослаблені та відмирають внаслідок ураження інфекційними хворобами коренева губка та соснова губка та пошкодження стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження та пошкодження слабкий та середній, характер всихання дифузний, груповий та куртинний. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії стану (старий та свіжий сухостій), відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев у міжосередковому просторі (III – IV категорії стану) мають вкорочену біло - зелену хвою, вкорочений приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини

короїдів (вершинний та шести зубий короїди, великий та малий соснові лубоїди, короїд - типограф) . Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, березової губки, березового трутовика, трутовика звичайного та ознаками ураження раком сірянкою, бактеріальним раком водянкою, вертицильозним в'янення. В насадженнях присутні вивернуті з коренем дерева, дерева зі зламаними та дугоподібно зігнутими стовбурами, вершинами, дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі.

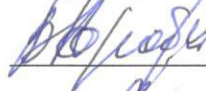
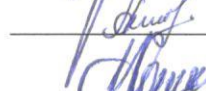
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено ураження інфекційними хворобами, рослинами – напівпаразитами, пошкодження стовбуровими шкідниками та вітровалом, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний, що в свою чергу збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних хвороб та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку виявлених у вищеперелічених насадженнях стовбурових шкідників та інфекційних хвороб, рекомендовано, керуючись п. 12 – 26 «Санітарних правил в лісах України», у 2025 році провести у вищеперелічених насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **46,2 га**), з вилученням з деревостанів небезпечних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими та комлевими гнилями, дерев з рослинами – напівпаразитами, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками. Адже попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних хвороб, рослин – напівпаразитів, розмноження стовбурових шкідників можливе тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів. В зоні регульованої рекреації в рубку не відводяться дерева, уражені судинними хворобами, некрозно – раковими хворобами та плодовими тілами дереворуйнівних грибів.

Акт складено в 5 – х примірниках:

- Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської ОДА – 1 прим.;
- ДСЛП «Харківлісозахист» – 1 прим.;
- Мезинський НПП – 2 прим.;
- Північне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства – 1 прим..

Підписи:

 Є. В. Воробей
 А. Д. Воробей
 В. А. Сидоренко
 І. А. Шило
 М. І. Овчинник